

german
cooperation

DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

Бел документ

Предизвиците и задачите во поглед на поглавјата 15 и 27 од правото на Европската унија

Implemented by:

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

In cooperation with:

CRPM Center for
Research and
Policy
Making
... policy impact since 2004

ИМПРЕСУМ

Објавено од страна на:

Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH
Регистрирани канцеларии: Бон и Ешборн, Германија

Отворен регионален фонд за Југоисточна Европа - Енергетска ефикасност (ОРФ-ЕЕ)
Национална канцеларија на ГИЗ во Босна и Херцеговина (БиХ)
Змаја од Босне 7-7а (Импортанне Центар 03/IV)
71000 Сараево, Босна и Херцеговина
Т + 387 33 957 500
Ф + 387 33 957 521
giz-bosnienherzegowina@giz.de
www.giz.de

Датум:
Ноември, 2018

Дизајн и обработка:
Друштво за издавачка дејност, промет и услуги “ПРИНТ МАРК” – Скопје
ул. Првомајска, 101-А
1000, Скопје
Македонија

Текст:
Проф. др. Наташа Марковска
Мр. Илија Саздовски

Уредник:
Мр. Златко Симоновски
Јасна Секуловиќ, проектна менаџерка при GIZ ORF EE

ГИЗ е одговорен за содржината на оваа публикација.

Во име на Германското сојузно министерство за економска соработка и развој (БМЗ)

СОДРЖИНА

Вовед 1.....	1
РМ и неопходните чекори во поглед на климатските промени.....	2
РМ и неопходните чекори во поглед на транспонирање на директивата за Енергетска ефикасност	4
Република Македонија и неопходните чекори во поглед на обновливите извори на енергија	7
Заклучок.....	11

ТАБЕЛА СО ПРИКАЗИ И СЛИКИ

Приказ 1. Приказ на потребни мерки чекори и акции во рамки на Поглавје број 27.....	3
Приказ 2. Имплементација на Директивата за обновлива енергија	10
Слика 1. Рокови за целосно имплементирање на Директивата за енергетска ефикасност	4
Слика 2. Индикативна временска рамка со обврски согласно Директивата за енергетска ефикасност	5

При отворањето на преговорите за полноправно членство на Република Македонија во Европската унија, несомнено поглавјето број 15, кое се однесува на енергетиката, и поглавјето број 27, кое се однесува на животната средина и климатските промени, ќе преставуваат вистински предизвик за преговарачкиот тим на РМ.

Во последниот извештај за напредокот на земјава објавен во април 2018 година од страна на Европската комисија, во делот на енергетиката се вели дека земјава е „умерено подготвена“. Дополнително, ЕК наведува:

Пазарот на енергетски услуги не е развиен, а постојното законодавство треба да се измени со цел да се овозможи склучување договори со компаниите за енергетски услуги (ЕСКО). Фондот за енергетска ефикасност сè уште не е воспоставен, а човечките и техничките капацитети на Секторот за енергетика при Министерството за економија и Агенцијата за енергетика се ограничени. Законодавството за енергетска ефикасност не е целосно усогласено со Директивата за енергетска ефикасност и Директивата за енергетски карактеристики на згради. Покрај тоа, спроведувањето на одредбите од Директивата за постојните згради беше одложено до приемот на земјата во ЕУ. Земјата, исто така, не усвои ажурирана регулатива за минимални барања за енергетски карактеристики на зградите, национална методологија за пресметка, сертификација на енергетски карактеристики на згради и проверка на системите за греење и климатизација. Во соработка со Секретаријатот на Енергетската заедница, се подготвува нов Закон за енергетска ефикасност и во моментот се дискутира во рамките на државната меѓуресурсна работна група¹.

Додека, во поглавјето 27 се наведува дека се потребни значителни напори, односно подетално пишува:

Од друга страна, ЕК во поглед на климатските промени проценува дека РМ е во рана фаза во поглед на усогласувањето на домашното законодавство со европското и се потребни значителни напори за подобрување, особено во транспонирањето на директивите за мониторинг на емисиите и известување, како и Систем на ЕУ за тргување со емисии на стакленички гасови. Дополнително, се апелира и за решителни чекори како во поглед на ублажувањето кон климатските промени, така и кон нивно прилагодување.

Но, се поставува прашањето што е она што навистина ја чека РМ по отворањето на поглавјата 15 и 27. Овој т.н. „бел документ“ има цел да ги скицира очекувањата, задолженијата и обврските кои стојат пред нашата земја и кои ќе треба да се спроведат за побрзо и поуспешно затворање на ова чувствително поглавје.

¹Извадок од извештајот за напредокот на РМ кон ЕУ 2018

РМ и неопходните чекори во поглед на климатските промени

Како страни на Рамковната Конвенција на Обединетите нации за климатски промени (УНФЦЦЦ) и на Протоколот од Кјото, Европската унија и земјите-членки се обврзани на годишно ниво да известуваат за своите емисии на стакленички гасови. Исто така, тие треба редовно да известуваат за своите политики и мерки за климатски промени преку Националните планови.

Релевантното законодавство на ЕУ ги вклучува:

- Регулатива (ЕУ) бр. 525/2013 на Европскиот парламент и на Советот за механизми за мониторинг и известување за емисии на стакленички гасови и за известување за други информации релевантни за климатските промени на национално ниво и на ниво на Унијата и за укинување на Одлуката бр. 280/2004/ЕЗ (во понатамошниот текст: Регулатива за механизмот за мониторинг).
- Регулатива за спроведување на Комисијата (ЕУ) бр. 749/2014 од 30-ти јуни 2014 година за структурата, форматот, процесот на поднесување и ревизија на информациите доставени од земјите-членки согласно Регулативата (ЕУ) бр. 525/2013 на Европскиот парламент и на Советот.
- Делегирана регулатива на Комисијата (ЕУ) бр. 666/2014 од 12-ти март 2014 година за утврдување материјални обврски за систем за инвентаризација на Унијата и земање предвид на промените на потенцијалот за глобално затоплување и меѓународно договорените насоки за инвентари согласно Регулативата (ЕУ) бр. 525/2013 на Европскиот парламент и на Советот.

Регулативата за механизмот за мониторинг, исто така, стана дел од законодавството на Европската унија што ја регулира Енергетската заедница. За време на последниот состанок, Советот на министри при Енергетската заедница донесе препорака за мониторингот на емисиите на стакленички гасови. Се препорачува Договорните страни да ги подготват правните и институционалните предуслови за воведување на основните елементи од Регулативата за механизмот за мониторинг во рамки на своите територии (законодавства).

Табелата подолу претставува кус приказ за тоа кои се потребните мерки, чекори и акции кои треба да бидат превземени од страна на надлежните органи, поделени во трите најклучни сфери - инвентар на стакленички гасови, политики и мерки за ублажување и проекции на емисиите и политики и мерки за адаптација.

Сфера	Инвентар на стакленички гасови	Политики и мерки за ублажување и проекции на емисиите	Политики и мерки за адаптација
Мерка	Да се задржат постојните практики за изработка на инвентарите;	Лидерството кај децентрализираните и приватни чинители, како што се градовите, регионите, компаниите и граѓанското општество, при спроведувањето и идното ревидирање на националните придонеси со цел да се создаде поволна средина за спроведување на мерките за ублажување (да се избегнат ризици);	Владата треба да усвои Национален план за адаптација;
	Да се подобри известувањето за употреба на земјиштето, промена во употребата на земјиштето и шумарство (LULUCF);	За секоја од идентификуваните мерки за ублажување, треба да се изработи систем за мониторинг, известување и верификација, којшто треба да биде во согласност со регулативата за механизмот за мониторинг на ЕУ согласно специфичните услови во РМ и нејзините обврски за ублажување, како и евалуација на придружните придобивки од мерките за ублажување и тие да се користат во рамки на критериумите за приоритизација;	Да се изработи шема за мониторинг, известување и верификација на мерките за адаптација, почнувајќи со мерките кои се однесуваат на најранливите прашања и да се развијат механизми за следење на инвестициите во ублажувањето на климатските промени;
	Да се институционализира инвентаризацијата на стакленичките гасови (наместо да се заснова на проект, да се заснова на процес);	Да се развијат механизми за следење на инвестициите во ублажувањето на климатските промени и да се одржи обемната аналитичка работа за изработка на сценарија и проекции на емисии;	Да се овозможи и да се поттикне лидерство кај децентрализираните и приватни чинители, како што се градовите, регионите, компаниите и граѓанското општество, а Владата да достави ажурирана климатска заложба, која ќе вклучува компоненти за ранливост и адаптација;

Приказ 1. Приказ на потребни мерки чекори и акции во рамки на Поглавје број 27

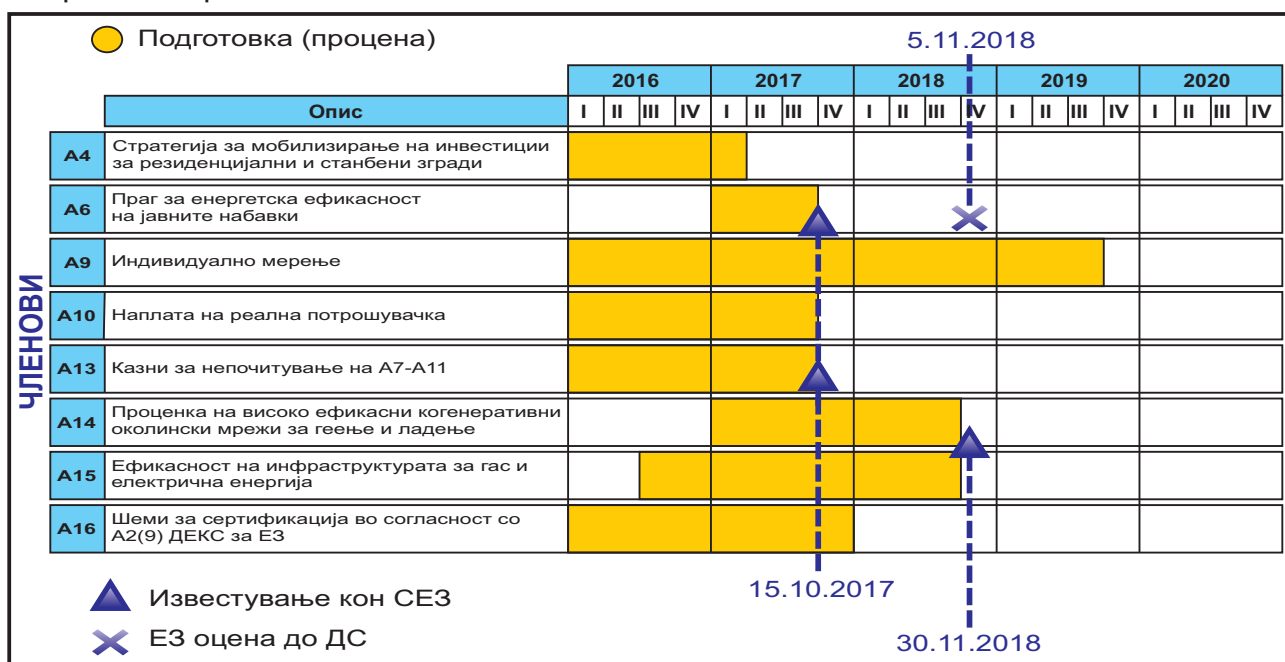

PM и неопходните чекори во поглед на транспонирање на директивата за Енергетска ефикасност²

Транспонирањето на Директивата 2012/27/ЕУ (Директива за енергетска ефикасност) стана задолжително за страните-потписнички на Енергетската заедница со одлуката на Советот на министри (D/2015/08/МС-Енергетска заедница) на средбата одржана во Тирана, Албанија. Краен рок за целосно транспонирање на Директивата за енергетска ефикасност беше октомври 2017 година. На Сликата 1 е прикажана временската рамка за изготвување и спроведување на членовите 3, 5 и 7. Во делот кој се однесува на членот 7 се дефинирани прелиминарните цели, но сè уште не е донесена стратешка одлука за тоа дали обврзувачките цели од членот 7 ќе се сметаат за остварени со спроведување на задолжителните шеми, на алтернативните мерки, или со комбинација од двете.

Во врска со членот 5, кој се однесува на реновирање згради секоја година кои се во сопственост на државата или кои таа ги користи, работите се малку подобри. Спроведувањето на овој член треба да започне на почетокот од 2018 година, по завршувањето на крајниот рок за целосно транспонирање на Директивата за енергетска ефикасност.

Слика 1. Рокови за целосно имплементирање на Директивата за енергетска ефикасност

²Извадок од Третиот Национален акционен план за Енергетска Ефикасност на Република Македонија 2015-2018 (достапно на [http://www.economy.gov.mk/Upload/Documents/Tret%20NEEAP_V02%20\(MKD\).pdf](http://www.economy.gov.mk/Upload/Documents/Tret%20NEEAP_V02%20(MKD).pdf))

³Policy measures implementing EED, Handbook for implementation of EED with EU examples prepared with the support of the Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ), through its Open Regional Fund for South-East Europe -Energy Efficiency (ORF-EE), Dr.ArminTeskeredzic, April 2016

На Сликата 2⁴ е прикажана индикативната временска рамка која е извадена од усвоениот трет Национален акционен план за Енергетска ефикасност на Република Македонија за подготвување на обврските согласно членовите од Директивата за енергетска ефикасност, вклучувајќи ги тука и задолжителните известувања до Секретаријатот на Енергетската заедница. Жолтата линија на оваа слика го прикажува индикативното време за изготвување на разните студии, извештаи и заклучоци кои се неопходни за да го изразат мислењето на државите и да се задоволат обврските за известување во рамките на предвидените рокови.

Член	Активност	2016				2017				2018				Одговорен	Легенда
		III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV				
*	Типологија и инвентар на згради (резиденцијални, јавни и услужен сектор)	[Red]												REEP+	<p>Краен рок / Известување</p> <p>Правилник / уредба</p> <p>Силно зависно</p> <p>Под влијание на</p> <p>ДС - Договорна Страна</p> <p>REEP+ Регионална ЕЕ Програма</p> <p>ТП - Техничка помош</p> <p>СЕ - Снабдувач на енергија</p> <p>* Не се дефинирани во ДЕЕ</p>
A5	Инвентар на згради на централна власт (>250 m ²)	[Green]												ДС	
*	Кост-оптимални и nZEB пресметки					[Green]								ДС/ТП	
A5	Програма за згради на централната власт					[Green]								ДС/ТП	
A4	Програма за резиденцијални згради					[Green]				[Red]				REEP+	
A4	Програма за јавни и комерцијални згради					[Green]				[Red]				ДС/ТП	
A9	Закон за мерење (правилник) за греење/ладење/топла вода (ел. енерг./гас?) базирано на потенцијал на заштеди					[Green]				[Red]				ДС/ТП	
A14	Национален СНР потенцијал (мапирање на постоечките и планираните, исклучоци, следење, пристап)					[Green]				[Red]				ДС/СЕ/ТП	
A6	Праг за ЕЕ јавни набавки					[Green]				[Red]				ДС	
A7	ЕЕ облигациони шеми и/или алтернативни мерки, одлуки, легислативна рамка, известувања	[Red]				[Red]								ДС/ТП	
A8	Енергетски контроли за големи потрошувачи (МСП, енергетски менаџмент и енергетски менаџмент системи)					[Green]				[Red]				ДС/ТП	
A13	Казни за непочитување на (обврзани страни за А7, големите потрошувачи за А8)					[Green]								ДС	
A15	Проценка и мерки утврдени за Ел. Енерг. и гас. Повластени производители СНР! (A24!)					[Green]				[Red]				ДС/СЕ	
A16	Шеми за сертификација и акредитација програми за обука					[Green]				[Red]				ДС	
A18	Енергетски услуги (промоција, МСП, јавни сектор, модел договори)	[Green]				[Green]								ДС/ТП	
A24	Известување (годишен напредок на цели, статистички податоци за комбинирано производство)					[Red]				[Red]				ДС	

Слика 2. Индикативна временска рамка со обврски согласно Директивата за енергетска ефикасност

Одреден напредок е направен при подготвувањето на новиот Закон за енергетска ефикасност, кој сè уште е во подготовка, меѓутоа клучните стратешки одлуки сè уште недостасуваат.

Подолу е дадена индикативна листа на подзаконски акти кои би требало да бидат имплементирани во Македонија до октомври 2017 година. Оваа листа треба да биде пакетот на подзаконски акти со кои се опфаќаат повеќето од одредбите на Директивата за енергетска ефикасност (некои, исто така, се однесуваат и на Директивата за енергетски карактеристики на зградите):

- Правилник за методологијата за пресметување на енергетските заштеди (треба да се дополнително актуелната методологија која во моментов делумно е содржана во Правилникот за енергетски контроли и таа да се одвои како посебен Правилник);
- Правилник за енергетска ефикасност на јавните набавки (врз основа на постојните Упатства за Агенцијата за енергетика на Република Македонија);

⁴Policy measures implementing EED, Handbook for implementation of EED with EU examples, Dr.Armin Teskeredzic, prepared with the support of the Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ), through its Open Regional Fund for South-East Europe -Energy Efficiency (ORF-EE) April 2016

- Измени во Уредбата за екодизајн на производи, со оглед на тоа дека ќе биде објавена нова Регулатива на ЕУ за нови енергетски производи;
- Правилник за задолжителни енергетски контроли за големи потрошувачи;
- Правилник за редовни инспекции на системите за греење и климатизација (да биде усвоен како посебен Правилник врз основа на актуелниот Правилник за енергетски карактеристики на зградите);
- Правилник за мерење на потрошувачката, усогласен со Директивата за енергетска ефикасност (централно греење, подготовка на топла вода, централно ладење, ако е применливо);
- Правилник за договори за енергетски услуги;
- Упатства за договори за енергетски услуги;
- Упатства за спроведување на мерки за енергетска ефикасност наменети за централните и локалните власти, и
- Правилник за повластен статус на производители кои имаат висок степен на ефикасност во комбинираното производство на енергија.

Други подзаконски акти можат да се менуваат или подобруваат зависно од потребите. Подзаконските акти не се ограничени само на горенаведената листа и тие можат, исто така, да опфаќаат и теми како што се:

- Уредба за формата и образецот за доставување на енергетски податоци со Агенцијата за енергетика на Република Македонија/Министерството за економија од страна на потрошувачот на енергија (делумно е направено);
- Упатства за определување на потрошувачката на топлинска енергија кај заедничките станбени згради кај кои не постојат индивидуални мерачи;
- Изготвување на стандардни договори за проекти поддржани од Фондот за енергетска ефикасност (пред да биде формиран Фондот за енергетска ефикасност) итн. Сепак, потребата од нови подзаконски акти и Закон за енергетска ефикасност ќе биде воведена со претстојните измени на Законот за енергетика.

Република Македонија и неопходните чекори во поглед на обновливите извори на енергија

Политиките на Европската Унија за производство и промоција на енергијата од обновливи извори се воспоставени со Директивата за обновлива енергија (Renewable Energy Directive 2009/28/EC), која, со амандман на Членот 20 од Договорот за Енергетската заедница, е усвоена и адаптирана за имплементација и во земјите на Енергетската заедница. Република Македонија има утврдена цел за учество на обновливата енергија од 28% во вкупната потрошувачка на финална енергија во 2020 година, но со ревидираниот Национален акциски план за обновлива енергија од 2017 година поставен е план за исполнување на 23,9 % учество на обновливите во 2020 и 28% во 2030 година. Промената на целните проценти се должи на ревидираното учество на биомасата во енергетскиот биланс во 2009 година (базната година за поставување на целта), согласно резултатите од студијата за биомаса која се спроведе во меѓувреме.

Значаен придонес кон транспонирањето на Директивата за обновлива енергија се постигнува со усвојувањето на новиот Закон за енергетика (Службен весник на РМ, 96/2018). Во него има посебно поглавје во кое се дефинирани начинот и условите за поттикнување на користењето на обновливите извори на енергија. Поспецифично, овој Закон го предвидува следното:

Понатамошно усогласување со Директивата за обновлива енергија: Вклучени се одредби кои би требало да овозможат полесно постигнување на утврдените национални цели за учество на обновливите извори во вкупната потрошувачка на финална енергија. Така, воведени се механизми на статистички трансфери, заеднички проекти и координација на мерките на поддршка, како со држави потписнички на Договорот за Енергетската заедница така и со други држави.

Измени во врска со релевантните стратешки и плански документи: Нема да има посебна стратегија за обновливи извори на енергија, туку прашањата кои се однесуваат на развојот на обновливи извори ќе бидат опфатени во Стратегијата за развој на енергетиката. Акцискиот план за обновливи извори на енергија ќе се носи за период од 10 години, како алатка за операционализацијата на целите зацртани во Стратегијата. Постои обврска за подготовка на двогодишни извештаи за реализацијата на Акцискиот план, кои ќе укажуваат на евентуална потреба од порано ревидирање на Акцискиот план.

Воведување технички спецификации: Ќе бидат пропишани од Министерството за економија и ќе се однесуваат на сите оние кои ќе сакаат да ги користат мерките за поддршка. Задолжителната примена на техничките спецификации ќе почне од први јануари 2022 година. Со вака одложена примена се и одредбите за исклучиво користење на лиценцирани инсталатери и за воведување задолжителни програми за едукација и полагање испити на инсталатерите. Тие ќе бидат детално утврдени со подзаконски акти.

Ревидирање на мерките за поддршка: Предвидени се два вида мерки - и понатаму остануваат во ограничена примена повластените тарифи, но, согласно трендовите во Европа и во регионот, се воведуваат и премиите. Овие две мерки се исклучуваат една со друга. Во однос на тоа за кои технологии и во кој степен ќе се применуваат повластените тарифи, и понатаму ќе

биде регулирано со Уредба што ќе ја носи Владата. Во однос на премиите, прво, од страна на Владата мора да биде донесена годишна Програма, која ќе биде одобрена од Комисијата за заштита на конкуренцијата. Врз основа на таа Програма ќе се објавуваат и спроведуваат тендерски постапки за доделување на премиите, во кои задолжително ќе биде вклучена и аукција. Постапките ќе ги спроведува Министерството за економија преку Комисија која ќе биде формирана за оваа цел. Министерството ќе биде надлежно и за исплаќањето на премиите, примарно од Буџетот, но оставена е можност и од други извори на финансирање. Исто така, Министерството ќе биде надлежно и за склучување на договорите и следење на нивната реализација. Деталите поврзани со премиите, како и со останатите аспекти на поддршка на обновливите извори на енергија, ќе бидат допрецизирани со Уредбата која треба да се донесе во период од 90 дена од влегувањето во сила на Законот за енергетика.

Воведување нето мерење: Законот за енергетика овозможува воведување можност потрошувачите да инсталираат фотоволтаични и евентуално и други системи за производство на електрична енергија, која, пред сè, ќе се користи за задоволување на сопствените потреби, но со можност вишокот на произведената електрична енергија да го предадат кон дистрибутивната мрежа. Клучно олеснување е што за овие производители нема да биде потребна лиценца, додека останатите аспекти ќе бидат дополнително регулирани со Правилникот за обновливи извори на енергија.

Република Македонија како членка на Енергетската заедница активно учествува во нејзината Координативна група за обновлива енергија. Програмата за обновливи извори која треба да се спроведува во сите земји-потписнички е сумирана во табелата подолу:

Реформи на шемите за поддршка	
Воведување пазарни шеми за поддршка	<ul style="list-style-type: none"> • Премин од повластени тарифи кон премии (развивање на пазарен модел за интеграција на обновливите извори на енергија базирани на премии; прилагодување на правната и регулаторната рамка). • Воведување тендерски постапки за доделување на премиите
Финансирање на развојот на обновливите извори на енергија	<ul style="list-style-type: none"> • Проектирање годишни буџети кои ќе овозможат остварување на целните проценти (годишни буџетски алокации за да се следат траекториите до исполнување на целните проценти). • Договори за обезбедување на поддршката.
Учество на граѓаните во развојот на проекти со обновливи извори на енергија	<ul style="list-style-type: none"> • Да се поттикнуваат граѓаните за учество преку проекти на заедници (препораки за поттикнување на развој на проекти во сопственост на заедници и граѓани). • Препораки за правна рамка која ќе стимулира производство на енергија на ниво на заедница. • Развивање на ефективни бизнис-модел за финансирање на проекти со обновливи извори на енергија од страна на заедниците.

Имплементација на Директивата за обновлива енергија

<p>Следење на имплементацијата на Директивата за обновлива енергија</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Следење на имплементацијата на правните и регулаторните аспекти (извештаи, оценка на Секретаријатот на Енергетската заедница). • Следење на квантитативното исполнување на целните траектории (извештаи, оценка на Секретаријатот на Енергетската заедница).
<p>Отстранување на административните бариери за технологии базирани врз обновливите извори на енергија</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Развој на хидроенергијата со примена на регионален и интегриран пристап (оценка и искористување на хидро-потенцијалот кој е прифатлив од околински аспект). • Биоенергија за производство на електрична енергија (ублажување на ризиците при снабдување со гориво) и топлинска енергија (подобрување на ефикасноста на технологиите). • Ветерна енергија (утврдување на бариерите за инвестирање; препораки и најдобри практики). • Соларни фотоволтаични системи и колектори (извештаи за отстранување на бариери за фотоволтаични инсталации; извештаи за поттикнување на соларни колектори). • Оценка на потенцијалот на биогоривата (домашниот потенцијал за производство на биогорива).
<p>Пристап до мрежа и функционирање на мрежата со обновливи извори на енергија</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Правила за поврзување на мрежа (проценка на тековните проблеми со поврзувањето на дистрибутивната и на преносната мрежа; препораки за координација со административните процедури). • Балансна одговорност за големите произведувачи од обновливи извори на енергија (нов дизајн на пазарот за интеграција на обновливите извори на енергија – фокус на пазарот за балансирање; најдобри практики за функционирање на мрежи со поголем удел на обновливи извори на енергија).
<p>Биогорива и течни биогорива</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Примена на критериумите за одржливост (анализа на правните акти кои треба да се ажурираат или развијат). • Воспоставување на систем и тело за верификација (препораки за најдобри практики). • Шеми за поддршка и верификација (препораки за најдобри практики).
<p>Механизми за соработка – постојни договори и можни други опции</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Постојни договори • Можни други опции (со земјите од Енергетската заедница; со земјите членки на Европската Унија)

Рамка за обновлива енергија до 2030 година	
Утврдување на целите за обновлива енергија до 2030 година	<ul style="list-style-type: none"> Анализи за целите за обновлива енергија до 2030 година (проекции на потребите од енергија до 2030 година; потенцијалот на обновливи извори на енергија до 2030 година).
Предлог на Рамка за обновлива енергија до 2030 година	<ul style="list-style-type: none"> Прилагодување на новата Директива за обновлива енергија за нејзино усвојување во рамките на Енергетската заедница.
Хоризонтални и вкрстени теми	
	<ul style="list-style-type: none"> Јакнење на националните институции за промоција на обновливата енергија. Размена на најдобрите практики во рамките на Енергетската заедница, како и со земјите-членки на Европската Унија. Промоција на постојните и создавање нови иницијативи за поддршка (финансиски инструменти и информативни активности). Координација на донаторската поддршка за обновлива енергија (EBRD, EIB, GIZ, KfW, The World Bank, IFC, USAID, UN и други).

Приказ 2. Имплементација на Директивата за обновлива енергија

Заклучок

Како заклучок од сето погоре наведено може да се извлече дека пред РМ стојат сериозни предизвици при отворањето на поглавјата 15 и 27. Освен зајакнувањето на административно-техничките капацитети на надлежните во однос на овие прашања, потребни ќе бидат и порешителни чекори во примената на препораките коишто пристигнуваат како од ЕК, така и од Рамковната конвенција на ОН за климатските промени (UNFCCC). Останува да се видат и последиците од усвојувањето на новиот Закон за енергетика, како и квалитетот и динамиката на усвојување на најавениот Закон за енергетска ефикасност кој, несомнено, ќе даде придонес во достигнувањето на целите. Се разбира, во овој спектар на задачи не треба да се заборави и на потребата од што побрзо формирање на Фондот за енергетска ефикасност/заштита на животната средина, кој ќе има влијание врз подобрувањето на националното енергетско портфолио.

Објавено од страна на:

Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH
Регистрирани канцеларии: Бон и Ешборн, Германија

Отворен регионален фонд за Југоисточна Европа - Енергетска ефикасност (ОРФ-ЕЕ)
Канцеларија на ГИЗ за Македонија
Антоние Грубишиќ 5,
1000 Скопје, Македонија
Т + 389 2 31 03 560
Ф + 389 2 32 16 046
giz-mazedonien@giz.de
<https://www.giz.de/en/worldwide/301.html>
 @ORFEnergyEfficiency